

METALLIALAN PIENYRITYSTEN KEHITTÄMISHANKE

LIITE LOPPURAPORTTIIN

14.06.2004

ILKKA KOVALAINEN

"JOKAISELLA ON OMA PAIKKANSAA MAAILMASSA,
HEVOSET EIVÄT LENNÄ, EIVÄTKÄ KOTKAT UI.
MIKSI PYSTYKORVAN PITÄISI NÄYTTÄÄ AJOKOIRALTA?"

POHJOIS-POHJANMAAN
TEHNEKESKUS

Saap. 04.10.2004

Dno

IKSelt.

Johdanto

Tämä on metallialan pienyritysten kehittämisprojektin loppuraportti. Projekti toimi Nousevan rannikkoseudun ja keskipisteen leaderin toimintaryhmien alueella. Hallinnoijana toimi siikalatvan kehittämiskeskus.

Projektin rahoittajina olivat osallistujayritysten lisäksi Keskipisteen Leader ry sekä Nouseva Rannikkoseutu ry.

Osallistuja yritykset olivat alihankinta konepajoja, metallituotteita valmistavia yrityksiä, teollisuus huoltoyrityksiä sekä tuotantoautomaatio yrityksiä. Projektin toimenpiteisiin osallistui yli 20 yritystä.

Projektin ohjausryhmään kuului Rantsilan kunnanjohtaja Aimo Lehmikangas puheenjohtajana, projektipäällikkö Ilkka kovalainen sihteerinä, Ahto Uimaniemi Te-keskus, Jorma Korolainen Te-keskus, Pirjo Hongisto Nouseva rannikkoseutu ry, Ilkka Peltola Keskipisteen leader ry, Markku Pietikäinen Siikalatvan kehittämiskeskus, Hannu Nikula Terästyönikula oy sekä Jouko Anttila Metallipaja J. Anttila.

Projektissa työskenteli projektipäällikkönä Ilkka Kovalainen. Konsulttisopimuksella työskenteli Seppo Kaijalainen (Oulun seudun uusyrityskeskus), Sari Koopman (Polar Export), Ristomatti Ratia (Ratia Brand co) sekä Kimmo Puolitaival (Profespartners oy). Projektissa toimi harjoittelijana Tanja Grönfors.

Hankekokonaisuutta täydensi lukuisat te-keskuksen, Tekesin sekä leader ohjelmien hankkeet.

Projektiin osallistuneet yritykset

A) Nousevan rannikkoseudun alue

	YRITYS	Paikkakunta	Osallistujatyyppi
1	Metallipaja J. Anttila	Rantsila	Yritys
2	Jahotec oy	Liminka	Yritys
3	Pohjolan automaatio	Rantsila	Yritys
4	Tsa teräsrakenne	Ruukki	Yritys
5	Heikki Kalijärvi	Ruukki	Maatilayritys
6	Alpo Konola	Rantsila	Maatilayritys
7	Veljekset Korkala oy	Rantsila	Yritys
8	Sakari Pekki	Rantsila	Henkilö
9	Mikko Konola	Rantsila	Henkilö
10	Pekka Lehtosaari	Rantsila	Yritys
11	Ma-Kuljetus	Ruukki	Yritys
12	Rako-Koneet oy	Rantsila	Yritys
13	Teuvo Punkeri	Rantsila	Yritys
14	Lakeuden metalli	Liminka	Yritys
15	Paavolan korjaamo	Ruukki	Yritys
16	Ruukin saha ja höylä	Ruukki	Yritys

B) Keskipisteen leaderin alue

	YRITYS	Paikkakunta	Osallistujatyyppi
1	Teräsmaja oy	Pulkkila	Yritys
2	Terästyö Nikula oy	Pulkkila	Yritys
3	J.J. Koskela ky	Pulkkila	Yritys
4	Marttilan puu ja metalli	Kestilä	Yritys
5	Tmi Jokap	Kestilä	Yritys

Projektin keskeisimmät toimenpiteet

1. Kartoitustoimenpiteet ja kehittämistoimenpiteiden valmistelu

Kartoitustoimenpiteet ajoittuivat koko hankkeen ajalle, koska eri osallistujayritykset tulivat hankkeeseen mukaan aina toteutusajan loppusuoralle asti.

Hankeaikana tapahtui toimintaympäristössä ja yrityksissä muutoksia, jotka pakottivat tarkastelemaan kehittämistoimenpiteitä aina uudestaan.

Yrityksestä kartoitettiin nykytoiminta, konekanta, toiminnan haasteet, toiminnan kehityskohteet sekä yrittäjän ajatukset toiminnan kehittämiseksi. Edellä mainittujen pohjalta toteutettiin kehitystyötä yrityksessä, valmisteltiin yrityshankkeita, tehtiin liiketoimintaselvityksiä.

2. Yritys/yritysryhmäkohtainen kehittämistyö

Yrityskohtainen kehittämistyö jakautui useille liiketoiminnan osa-alueille mm:

- Kannattavuuslaskentaa

Osallistujayrityksiä opastettiin kannattavuuslaskennassa, käyttöpääomatarvelaskennassa, projektilaskennassa. Pääosa näistä toteutui yrityshankkeiden valmistelun yhteydessä sekä suuremmissa liiketoiminnan muutostilanteissa.

- Seurantajärjestelmät

Osallistujayrityksiä opastettiin seurantajärjestelmien rakentamisessa ja ylläpidossa.

- Tarjouslaskelmat

Osallistujayrityksiä opastettiin tarjouslaskennassa, joissa usein oli kohteena pilottiprojekti.

- Tekniset esiselvitykset; mm pintakäsittely

Projektissa tehtiin esiselvityksiä uusista käytettävistä raaka-aineista sekä työmenetelmistä. Esiselvitykset perustuivat asiantuntija haastatteluihin. Mm. pintakäsittelyn osalta haettiin korroosion kestoaltaan kestäväää pintakäsittelykonseptia. Puhelin ja sähköpostikyselyt suunnattiin Suomen pintakäsittelylaboratorioihin, korkeakouluihin, tuotantostudioihin sekä maalitehtaisiin.

- Rahoitus

Yrityksiä opastettiin rahoitusasioissa sekä valmisteltiin rahoitushankkeita. Rahoitusopastus liittyi investointeihin, kehittymenoihin, käyttöpääomatarpeisiin, vientiin sekä projektirahoitukseen

- Laatu

Osallistujia opastettiin kokonaislaadun kehittämisessä, jossa tuotelaadun rinnalla painotettiin toiminnan laatua. Projektissa tehtyissä päähankkija haastatteluisissa korostui keskeisesti laadun merkitys.

- Asiakastytyväisyyden mittaukset

Yrityksiä opastettiin asiakastytyväisyyden mittaamiseen sekä kehitettiin yhdessä kyselypohjia. Tällä haettiin asiakasohjausta kehitysohjelman rakentamiseen.

- Yhteistyöpartnerit

Yrityksille haettiin sopivia yhteistyökumppaneita omien verkostojen sekä www-sivujen kautta.

- Diplomityö, vannesahalinjojen kehittäminen

Projektissa tehtiin Diplomityö, jossa oli tavoitteena Rautaruukin putkipalkkien jatkojalostuksen lisääminen.

3. Liiketoiminta- ja markkinaselvitykset

Toimenpiteet jakautuvat mm. seuraavasti:

Ympäristöalan ideakartoitus

Järjestettiin idea kartoituskilpailu, jossa selvitettiin n. 40 ympäristöalaan liittyvältä yrityksiltä ideoita tuotteista, mitä metalliyritykset voisivat valmistaa.

Kilpailijaselvitykset

Kilpailijaselvityksiä tehtiin, kun yrityksillä oli uusia tuote- ja palveluideoita. Selvitys tehtiin pääosin internetin ja puhelimen avulla

Rakentamisen metalliselvitys

Selvitys kohdistettiin pääosin Ouluseudun rakennusliikkeisiin. Selvityksessä tiedusteltiin millaisia mahdollisuuksia on alueemme yrityksillä tarjota rakennusliikkeille rakentamiseen liittyviä metallituotteita kuten kaide-, parveke- ja runkorakenteita. Lisäksi käytiin läpi toimittaja yhteistyön keskeisimpiä kriteereitä.

Alihankintakartoitus, Oulun seutu

Oulun seudun konepajoilta tiedusteltiin kiinnostusta teolliseen yhteistyöhön alueemme yritysten kanssa. Kartoitus tehtiin pääosin puhelimitse, mutta täydennettiin yrityskäynneillä.

- Alihankintakartoitus, Ylivieskan seutu

Ylivieskan seudun alihankintakartoituksessa hyödynnettiin yritysten lisäksi projektihenkilöitä.

- Etablointiselvitys, Suomi

Etablointiselvityksessä oli ilmeni tiedot yrityksistä, jotka hakivat yhteistyökumppania tai uutta sijoittumispaikkaa

- Maatalouskoneet, selvitys

Selvityksessä tiedusteltiin tukkuportailta kiinnostusta yhteistyöhön alueemme yritysten kanssa.

- Polttoleikkaus-selvitys

Selvityksen piiriin kuului yritykset, jotka käyttävät polttoleikattuja osia. Selvitys perustui www-sivuihin ja yritysrekistereihin.

- Parvekeosat selvitys

Selvityksessä haettiin sopivaa yritystä parvekeosien valmistukseen ja opastettiin viennin käynnistämiseksi.

4. Tiedottaminen ja hankemarkkinointi

- Lehdistö; Kaleva, Siikajokilaakso
- Www-sivut; www.siikalatva.fi
- Mainokset; koulutustilaisuuksista Siikajokilaakso
- Kuntatiedotteet
- Suorat yritysytteudet

5. Yritysten kehitys- ja investointitarpeiden hankkeistus

- Investointihanke, pintakäsittely; Teuvo Punkeri, Nousevarannikkoseutu ry
- Kehityshanke, kone turvetuotantoon, Nousevarannikkoseutu ry
- Esisuunnitteluhanke, Jahotec oy, Tekes
- T&K-hanke, Jahotec oy, Tekes
- Kehittämishanke, Jahotec oy, TE-keskus, maaseutuosasto
- Kehittämishanke, Jahotec oy, Nousevarannikkoseutu ry
- Konepajan käynnistyshanke, Alpo Konola, Nousevarannikkoseutu ry, peruuntui
- Konepajan käynnistyshanke, Heikki Kalijärvi, Nousevarannikkoseutu ry
- Investointihanke, Jahotec oy, TE-keskus, maaseutuosasto
- Woodpark-esiselvityshanke, Rantsilan kunta, Nousevarannikkoseutu ry
- MikroTekno- esiselvityshanke, Rantsilan kunta, Nousevarannikkoseutu ry

C) Keskipisteen leaderin alue

- Investointihanke, Tmi Jokap, Keskipisteen leader ry
- Investointihanke, J.J. Koskela ky, Keskipisteen leader ry
- Investointi- ja kehityshanke, Teräsmaja oy, Keskipisteen leader ry
- Finnvera hankkeita, 2kpl

6. Koulutukset

- Markkinointikoulutus
 - Kouluttaja Seppo Kaijalainen
 - Osallistujia 6
- Tulityökoulutus
 - Tylityökoulutus järjestettiin
 - Kouluttaja TT-Tulityö Tauno Toivanen
 - Osallistujia 25
- Muotoilukoulutus 21.5.2003 klo 16- 19
 - Tilaisuuden tavoitteena oli aktivoida muotoiluprojekteja. Muotoilun merkityksestä ja mahdollisuuksista alusti Ristomatti Ratia. Tästä tilaisuudesta sai kipinän kaksi yrityskohtaista muotoiluprojektia.
 - Mukana 16 henkilöä

kuva 1: Muotoiluillan taukokeskustelua

7. Messut

Messumatkat suunnattiin metallialan ammattitapahtumiin. Tapahtumiksi valittiin Fintec-, Megatec sekä alihankintamessut.

Fintec messut ovat profiloituneet työstökonepainotteiseksi messuiksi. Messuille kokoontuu valtaosa maamme metallialan toimijoista. Nämä messut aktivoivat erityisesti investointeja uusiin koneisiin. Messuilla saatiin myös tärkeitä kontakteja potentiaalsiin yhteistyökumppaneihin.

Megatec messut on tuotantotekniikan ja automatiikan erikoismessut, jotka tuovat nähtäville teknologian uusimmat mahdollisuudet tuotannon tehostamiseen.

Alihankintamessut ovat Suomen merkittävin tapahtuma metallialan alihankintakontaktien luomiseen.

Messut matkoissa käytettiin linja-autoa, koska tämä aktivoi hyvin alueen sisäistä verkostoitumista.

Nyt hankkeen jälkeen on mukava nähdä kuinka yrittäjien keskinäinen yhteistyö on lisääntynyt. Messumatkoilla oli keskeinen merkitys tähän.

- Alihankintamessut 2002, Tampere
- FinTec 2002 messut 24.4-26.4.02, Hki
- MegaTec 2001- messut, Hki
- MegaTec 2003–messut 9- 10.9.2003, Hki

8. Kustannukset

A) Nouseva rannikkoseutu ry

KUSTANNUKSET

Palkat ja sivukulut	42 322,76 €
Ostopalvelut	28 090,94 €
Vuokrat	1 599,69 €
Toimistokulut	3 427,68 €
Matkat	9 947,82 €
Muut kulut	876,46 €
Kustannukset yhteensä	86 265,35 €

B) Keskipisteen leader ry

KUSTANNUKSET

Palkat ja sivukulut	41 764,22 €
Ostopalvelut	31 014,86 €
Vuokrat	1 660,01 €
Toimistokulut	3 567,47 €
Matkat	7 214,82 €
Muut kulut	885,01 €
Kustannukset yhteensä	86 106,39 €

Projektin tulokset

1. Määrälliset tulokset

Projektin toimenpiteet ovat vaikuttaneet yritysten työllisyyteen, liikevaihtoon sekä kannattavuuteen. Toimenpiteiden merkittävin vaikuttavuus ilmenee lähivuosina, koska monet toimenpiteet ovat tuotekehitysvaiheeseen ja uusiin strategisiin linjauksiin kohdistuvia.

B) Nousevan rannikkoseudun alue

- 4,5 työpaikkaa (Jahotec oy 1,5 kpl, Metallipaja J.Anttila 0,5 kpl, Pohjolan automaatio 2,25 kpl , Ruukin saha ja höylä 0,25 kpl)
- tuotteet/palvelut; joiden kehitykseen tai/ja kaupallistamiseen projekti on osallistunut:
 - Polttoleikkaus, Rantsila
 - Sorvaustoiminta, Ruukki
 - Rakentamisen metalli, Rantsila
 - Ajonestopuomi, Rantsila
 - Tuotantoautomaatio, Rantsila ja Liminka
 - Pullotusautomaatti, Liminka
 - Rullienkäsittelyautomaatti, Liminka
 - Parvekeosat, Ruukki
 - Pihakalustesarja, Rantsila
 - Äärivalosarja, Rantsila
 - Pintakäsittely, Rantsila
 - Kokoojavaunu, Rantsila
- Kansainvälistyminen
 - Parvekeosat Norjaan, RuukkiRaportointihetkellä on osien vienti käynnistynyt.
- Suunnittelu- ja yhteistyösopimus Ratia Brandin kanssa Pihakaluste mallistosta (Jouko Anttila- Ristomatti Ratia)
 - Yhteistyön tuloksena on syntynyt pihakaluste, jossa yhdistyy puu ja metalli.

C) Keskipisteen leaderin alue

- 1, 1 työpaikkaa (J.J. Koskela ky 0,5 kpl, Tmi Jokap 0,6 kpl)
 - Valaisin, Kestilä
 - Desing tuote, Kestilä
 - Rakentamisen metalli, Pulkkiila
 - Satamarakenteet, Pulkkiila
 - Muskaustoiminta, Pulkkiila
 - Teollisuushuoltotoiminta, Kestilä
- 5 yrityshanketta
 - 2kpl, tehostaa tuotantoa ja lisää liiketoimintaa
 - 2 kpl, käynnistää uutta liiketoimintaa
- Yhteismarkkinoinnin käynnistyminen

2. Muut vaikutukset

Projekti aktivoi yhteistyötä alueen sisällä ja rakensi yhteyksiä myös alueen ulkopuolelle. Yhteistyöverkostoja on rakentunut markkinointiin, tuotekehitykseen (mukaan lukien muotoilu), tuotantoon sekä logistisiin toimintoihin.

Osaamisen kehittyminen kattaa myös käytännössä kaikki liiketoiminnan osa-alueet. Omien vahvuuksien ja heikkouksien tunnistaminen on myötävaikuttanut verkostoitumista.

Monilla uusilla liiketoiminta-alueilla on ollut positiivisia kerrannaisvaikutuksia alueella. Yrityksillä lisääntyy palvelu- ja tarvikeostot alueelta merkittävästi, kun uutta toimintaa tulee.

Projektin aikana on lisääntynyt uuden teknologian hyödyntäminen yrityksissä.

Jatkotoimenpiteet

1. Mtek- projekti

Mtek- projektilla hyödynnetään merkittävältä osin Metalliprojektin esille nostamia ideoita, osahakkeita ja yhteistyöverkoston.

Tällä projektilla painotetaan erityisesti muotoilua, rakentamisen metallia, tuotantoautomaatiota sekä konepajojen erikoistumista.

2. Yrityshankkeet 16 kpl

Yrityshankkeilla kehitetään tuotteita, tehdään tuotantoa lisääviä ja tehostavia investointeja sekä käynnistetään uutta liiketoimintaa.

LIITTEET

Muotoilu-projektiin liittyvää aineistoa (Liite 1)

FinTec ohjelma (Liite 2)

Markkinointi- ilta (Liite 3)

Megatec ohjelma (Liite 4)

Tulityökurssi (Liitteet 5)

Yhteistyöstä kiinnostuneet (Liite 6)

Jatkotoimenpiteet (Liite 7)